

РОЗВИТОК ІНДУСТРІАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Гладій Л., асистент

Миколаївський міжрегіональний
інститут розвитку людини ВНЗ
«Університет "Україна"»,
м. Миколаїв

Поряд з класичними видами туризму, все більше розвиваються альтернативні види, для яких характерне урізноманітнення вражень, що отримують туристи, шляхом активізації їх діяльності. Серед даних видів помітне місце займає індустріальний туризм. Багато країн світу усвідомило перспективність його розвитку та активно почали працювати над створеннями оригінального індустріально-туристичного продукту. В Україні подібні тенденції починають простежуватись лише декілька останніх років.

Фундаментом розвитку індустріального туризму в Україні є м. Соледар (Донецька обл.), де на сьогоднішній день відомий спеціальний тур до соляної шахти. Поряд з цим шахтний туризм в Україні не дістав належного розвитку, незважаючи на дуже значний потенціал, що репрезентований величезною кількістю як працюючих, так і закинутих шахт. Це обумовлено тим, що вугільні шахти Донбасу мають застаріле обладнання, що абсолютно не відповідає критеріям безпеки. Керівництво ж куди більш придатних для відвідувань залізорудних шахт Криворіжжя не зацікавлене у масовому відвідуванні їх туристами.

Стосовно інших підприємств гірничодобувної промисловості, то варто відзначити, що екскурсійні послуги пропонує Полтавський гірничозбагачувальний комбінат у м. Комсомольську. Відвідування рудовидобувного кар'єру захоплює туристів не лише своїми краєвидами, а й можливістю відшукати золото, бурштин, кривавник чи інші мінерали, які є просто відвалами породи. Під час подорожі територією ГЗК можна забратися на величезні машини і на власні очі побачити процес виробництва окатишів, а також відвідати музей підприємства [1].

Однак найбільшою міжнародною популярністю користуються поїздки на Чорнобильську електростанцію. В програму туру крім відвідування самої ЧАЕС входять екскурсія по "мертвих" містах Прип'яті та Чорнобилю. Цілком імовірно, що незабаром цілком здійсненним стане відвідування Південноукраїнської АЕС, яка поки що являється майже закритою для відвідувачів, так як є стратегічним об'єктом.

Серед підприємств інших галузей можна відвідати Донецький та Єнакієвський металургійний завод, суднобудівний завод ім. 61 комунара у Миколаєві, скляний завод у Бережанах Тернопільської області [1].

Проте найбільш доступними, найбільш відвідуваними та, відповідно, найбільш прибутковими з позиції індустріального туризму є підприємства харчової промисловості. В основному в Україні шляхом залучення відвідувачів йдуть виробники різних алкогольних напоїв: це пивзаводи "Оболонь" та "Сармат", Одеський та Артемівський заводи шампанських вин, Інститут вина і виноробства "Магарач", Харківський ЛГЗ "Prime" [2]. Відвідування цих підприємств дає можливість екскурсантам проникнути в таємниці виробничого процесу, познайомитись з сучасними технологіями, стати свідками всього циклу створення напою - від підготовки інгредієнтів до створення готової продукції. Також відвідувачам надається можливість стати учасниками професійної дегустації, ознайомитися з системою контролю якості та принципами дії сучасного обладнання. Для любителів солодоців пропонуються поїздки до компанії "АВК", одного з найбільших українських виробників кондитерської продукції.

Окрім традиційного відвідування Артемівського заводу шампанських вин та соляної шахти у м. Соледар, розробляються інші індустріально-туристичні продукти. Так створюється керамічний маршрут у м. Слав'янськ, а також туристичний бренд "Кіровське – молода перлина промислового Донбасу", де планується створити перший в Україні Музей вугілля. Також на Донеччині у м. Єнакієво планується створення Державного політехнічного музею "Український техноленд" [3].

Привертати туристів на промислові об'єкти має намір керівництво Миколаївщини, де туристам пропонують сумістити відвідини ландшафтного парку "Гранітно-степове Побужжя" з

екскурсією на Південноукраїнську АЕС і коньячний завод "Зелений гай".

Розвитком індустріального туризму переймаються і в Запорізькій облдержадміністрації, де розробляється новий екскурсійний маршрут, що називатиметься "Запоріжжя промислове". Основна частина маршруту пролягатиме по промислових об'єктах Запоріжжя - підприємствам і заводам. Закінчуватися екскурсія буде в Парку Металургів, де на завершення туристам покажуть кінострічку "Весна на Зарічній вулиці" [4].

Розвиток індустріального туризму на Україні має низку переваг серед яких: значне розмаїття об'єктів індустріальної спадщини; висока територіальна концентрація різноманітних підприємств-рекордсменів, як європейського, так і світового значення; підвищення інтересів іноземців спрямована на індустріальні об'єкти нашої країни.

Отже, індустріальний туризм має всі перспективи, для того, щоб зайняти певний сегмент туристичного ринку України, плацдармом для цього є потужний промисловий осередок.

Література:

1. Богомолова Е. С. Организация и регулирование туристско-рекреационного комплекса региона: монографія / Е. С.Богомолова. – Майкоп, 2005. – 153 с.
2. Казаков В.Л., Казакова Т.А., Завальнюк О.Й. Техногенний туризм у системі природокористування // Екологія і раціональне природокористування: Збірник наукових праць Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка. - 2006. - 244 с.
3. Бойко Н. В Донбассе набирает обороты промышленный туризм: [Электронный ресурс]: <http://status.net.ua/all/material/markets>.
4. Василенко Ю. У Запоріжжі туристів запросять в... промзону // День. - 2007. - №107.